

Caure bé

Deïem ahir que són nombrosíssims els casos d'aplicació —les locucions, les frases fetes, les maneres de dir— que té el nostre verb *caure*, cosa que segurament origina més d'un ús indegut —més d'una frase feta artificiosa o falsejada, o d'una locució inventada—, perquè hom no té en compte que un ús, per extens i variat que arribi a ésser, coneix naturalment les seves limitacions.

Això és el que ens sembla també observar en l'ús de la frase *caure bé*, que té diverses aplicacions: ls que ens són familiars coincideixen amb les que indiquen el Diccionari Fabra i la Gran Enciclopèdia Catalana. En primer lloc, aplicada a una peça de vestir, cas molt usual, amb un significat equivalent al de *escaure*. Podem dir, per tant, amb el mateix valor, *Aquest vestit li cau bé* o *Aquest vestit li escau*. I, anàlogament, expressant la idea contrària, *Aquest vestit li cau malament* o *Aquest vestit no li escau*. És també molt normal l'ús de *caure bé*, alternant amb les variants del mateix sentit o de sentit contrari, com *caure la mar de bé*, *caure malament*, *caure com una pedregada*, significat «afectar en tal manera la conveniència, el gust, els interessos, etc. d'algu»: *Diu que li vas caure molt bé, a la seva mare; Aquesta notícia no li caurà gaire bé*. I hi ha, encara, la frase o locució *caure tot bé* (a algú) que significa «ésser-li tot indiferent».

Però algunes vegades veiem usada la frase *caure bé* en d'altres casos que no ens acaben

de semblar vàlids, i que semblen obeir a la influència de la locució francesa «bien tomber». El mateix Diccionari francès-català (i català-francès) de Carles i Rafael Castellanos proposa com a equivalència de «bien tomber» *caure bé*, però aquesta proposta no ens sembla pas encertada. Hom atribueix dos significats diferents a la locució francesa «bien tomber», que nosaltres traduiríem per *anar de primera* i *venir a propòsit*. Els nostres diccionaris recullen només l'expressió adverbial *de primera*, amb significació diversa, sense esment dels verbs que sol modificar, però és evident que amb el verb *anar* formen el conjunt *anar de primera*, al qual podem donar valor de locució, i que fem servir en una oració com *Aquells diners em van anar de primera*, al nostre entendre ben preferible a *Aquells diners em van caure bé*. Més rebutjable encara ens sembla una oració «*Heu caigut bé en lloc de Heu vingut a propòsit*». Al Diccionari Fabra trobem l'exemple següent d'aquesta locució o frase feta: *Véns a propòsit: necessitem algú que ens ajudés*. La narrativa festiva francesa recorre sovint a un joc de paraules estereotipat, aplicat a la situació en què algú arriba oportunament en algun lloc fent-hi una caiguda. «*Vous tombez bien!*». L'hem traduït, més d'un cop, per mitjà d'una llarga perífrasi: *Celebro que us hàgiu deixat caure per aquí!*